

Prikázania

1. Čo je to prikázanie.

Môžeme ich prirovnať k dopravným značkám, ktoré nás usmerňujú na ceste do Neba.

Prikázania sú „značky“ = pravidlá, ktoré nám pomáhajú na ceste do Neba. Ukazujú, ako sa právať a čomu sa vyhnúť, aby sme si neubližovali.

2. Hriech

Keď nedodržiavame dopravné značky – spôsobíme nehodu.
Keď nedodržiavame prikázania – máme hriech.

HRIECH = je porušenie Božích a Cirkevných prikázaní!

1. hriech spáchali Adama a Eva v Raji, keď neposlúchli Boha a jedli zo zakázaného stromu poznania dobra a zla. Museli preto odísť z Raja. stratili nesmrteľnosť a nemohli vidieť Boha. My sa s týmto hriechom už narodíme – preto sa volá **DEDIČNÝ HRIECH**.

OSOBNÝ HRIECH = ten, ktorý vykonáme my sami. Delí sa na:

I. Ťažký hriech = je vykonaný vedome, dobrovoľne a vo vážnej veci. Zaslúži nám Peklo.

a) Vedome = viem, že je to zlé a hriech.

b) Dobrovoľne = chcem to urobiť (nik ma nenúti).

c) Vo vážnej veci = je rozdiel keď napr. ukradnem 1 cent, alebo 1 000 Eur. Je rozdiel, keď ukradnem euro milionárovi (neublíži mu to a nebude mu to tak chýbať), a keď ukradnem euro chudobnému človeku (bude musieť pre to hladovať – ublíži mu to).

II. Ľahký hriech = nie sú splnené všetky tri podmienky pre ťažký hriech (stačí ak jedna chýba) – buď to nie je vedome, alebo nedobrovoľne, alebo nejde o vážnu vec). Odlučuje od Boha, no nemusíme za ň ísť do Pekla.

Z ťažkých hriechov sa musím vyspovedať! Ľahké sa mi odpustia už keď ich oľutujem (samozrejme môžem ich vyznať pri sv. spovedi).

3. Najhlavnejšie prikázanie.

Tak, ako na mape máme vyznačené hlavné mesto, tak aj vo Sv. Písme Ježiš vysvetľuje, ktoré prikázanie je najhlavnejšie.

Predstav si Bibliu ako mapu do Neba. Ako je na mape vyznačené Hlavné mesto, tak je v Biblii dôležité hlavné prikázanie!

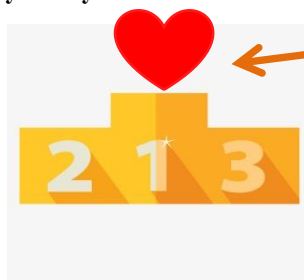
(V **hlavnom meste** mám všetky dôležité úrady, aby som vybavil, čo potrebujem, tak i **hlavné prikázanie**, zahŕňa v sebe všetky ostatné – ak mám niekoho

rád, tak mu neubližujem. Ak teda milujem Boha a blížneho, robím všetko pre to, aby som im neubližoval a tak zachovám všetky ostatné prikázania).

1. Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou, celou svojou silou a celou svojou myslou.

Židia toto prikázanie mali ako rannú modlitbu. Sám Ježiš potvrdil, že toto prikázanie je najhlavnejšie, keď sa ho na to pýtal istý zákonník.

Boh má byť na 1. mieste v našom živote (on je láska a učí nás milovať).

Ak na prvom mieste nie je Boh, ale čokoľvek iné, vtedy nemilujeme, ale sme sebeckí.

2. Miluj blížneho, ako seba samého.

2. najhlavnejšie prikázanie ukazuje, ako máme mať radi druhých ľudí a ako sa k nim správať. (Ako k sebe = teda, ak sa ti niečo nepáči nerob to inému!!!)

Správaj sa k druhým tak, ako chceš, aby sa oni správali k tebe. (JA = TY)

4. Ježišovo prikázanie:

Ježiš ho dal učeníkom pri poslednej večeri – keď ich nazval priateľmi.

„Moje prikázanie je, aby ste milovali navzájom, ako som ja miloval vás!“ (Jn 15,12)

Ako nás Ježiš miloval? **VIAC AKO VLASTNÝ ŽIVOT!** Obetoval sa za nás na kríži.

Toto prikázanie nás učí, že ten, kto má naozaj rád, sa vie obetovať.

(Pomôže druhému, vie sa fadiť, je tu pre neho – ako napr. pre vás vaši rodičia).

5. DESATORO

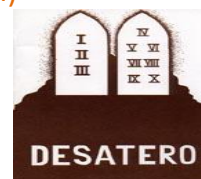
Názvy: 10 Božích prikázaní, Desatoro, Dekalóg (10 slov).

Boh dal 10 prikázaní Mojžišovi, keď bol 40 dní na hore Sinaj. Dal mu ich na dvoch kamenných tabuliach.

Boží zákon je prirodzený (platí pre všetkých – aj pre neveriacich)

Na 1. kamennej tabuli boli napísané **prvé tri prikázania** (hovoria o láske k Bohu – a spresňujú 1. najhlavnejšie prikázanie) a na 2. tabuli bolo **ostatných 7 prikázaní** (hovoria o láske k ľuďom – vysvetľujú 2. najhlavnejšie prikázanie).

6. I. Božie prikázanie

Ja som Pán, Boh tvoj! Nebudeš mať iných bohov okrem mňa, aby si sa im klaňal.

Hriechy:

- 1) Modloslužba = klaňanie sa iným bohom.
- 2) Nedôvera voči Bohu = zúfalstvo.
- 3) Pýcha = „klaniam sa sebe“.
- 4) Opovážlivé spoliehanie sa na Božie milosrdenstvo.
- 5) Neúcta a neláska voči Bohu, alebo ho ignorovať.
- 6) Pochybovať o Bohu a viere a nehl'adat' odpovede na to, čomu nerozumiem.

7) Hanbiť sa za vieru (hanbiť sa prežehnať atď.).

Špeciálne hriechy:

a) **Mágia** = používanie nadprirodzenej moci od zlého (čierna, biela, červená)

b) **Špiritizmus** = vyvolávanie duchov.

c) **Veštenie** = snaha zistiť budúcnosť (mocou zlého, alebo podvod).

d) **Horoskopy** = snaha vyčítať budúcnosť z hviezd.

e) **Poverý** = prisudzovanie nadprirodzenej moci obyčajným veciam (čierna mačka, podkovička).

f) **Preklínanie** = „modlitba k zlému“ prajem inému zle, zvolávam na neho zlo (**zllorečenie**).

Vyjadrujú nedôveru voči Bohu.

7. II. Božie prikázanie

Nevezmeš meno Božie nadarmo.

Meno vyjadruje osobu – ak urazím meno, urážam človeka (prezývky).

Toto prikázanie nás učí úcte voči Božiemu menu a k slovu.

Hriechy:

1. Vyslovovať Božie meno a) **Zbytočne**

b) **V hneve**

c) **Neúctivo – ako nadávku**

2. To isté platí aj pre meno Pána Ježiša, Panny Márie, Anjelov a svätých.

3. Rozprávať škaredé slová.

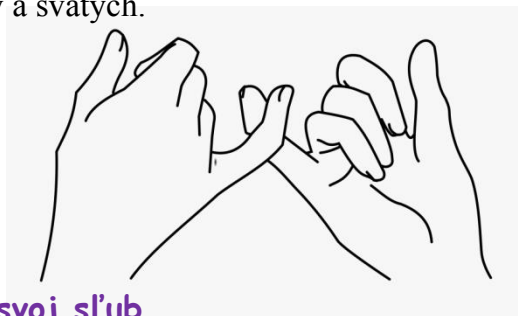
4. Nedodržať, porušiť sľuby.

Druhy sľubov:

A) **Predsavzatie** – záväzok, ktorý dám sebe.

B) **Sľub** = záväzok, ktorý dám inému.

C) **Prísaha** = volám si Boha za svedka, že dodržím svoj sľub.

8. III. Božie prikázanie

Pamätaj, že máš svätiť sviatočné dni.

Sviatočné dni:

a) **Nedeľa** = vtedy si pripomínáme, že Ježiš vstal z mŕtvych. Oslavujeme ho.

b) **Prikázané sviatky** = pripomínajú nám dôležité udalosti zo života, Ježiša, Panny Márie a svätých.

Ako ich svätiť:

A) Zúčastniť sa v tento deň **na celej sv. omši**. (Ráta sa aj sv. omša večer predtým).

B) Nepracovať ťažko (oddýchnuť si).

C) Ísť navštíviť chorých, rodinu atď.

D) Modlitba a čítanie Sv. Písma.

(Neúčast' na omši ospravedlňuje vážna choroba, alebo ošetrovanie chorého – ktorý potrebuje sústavnú starostlivosť.)

9. IV. Božie prikázanie

Cti otca svojho i matku svoju.

Rodičom vďačíme za život, starajú sa o nás, vychovávajú nás. Preto vzťah a úctu k ľuďom prejavíme v prvom rade vo vzťahu k rodičom.

Rodičov máme:

- *Počúvať* – poslúchať ich rady a príkazy.
- *Rešpektovať* – správať sa k nim úctivo, nehovoriť a nerobiť im zle.
- *Pomáhať im*
- *Starat' sa o nich* – hlavne keď zostarnú a budú potrebovať našu pomoc.
- *Modliť sa za nich*

Tak isto máme prejavovať úctu a rešpekt i voči starým rodičom i nadriadeným (učiteľom, šéfovi v práci, Cirkevným predstaveným...)

10. V. Božie prikázanie

Nezabiješ!

O úcte k životu! Zakazuje zabiť, zraniť, ublížiť – sebe i druhému. Prikazuje poskytnúť povinnú starostlivosť chorým a slabým.

Hriechy:

- 1) **Vražda** = zabitie druhého (**nájomná vražda** = zaplatím niekomu aby zabil miesto mňa; **otcovražda, bratovražda** = zabiť člena svojej rodiny; **svätokrádežná vražda** = zabiť zasvätenú osobu, **masaker** = vyzabíjať veľa ľudí naraz).
- 2) **Samovražda** = zabiť seba (ublížim tým aj rodine).
- 3) **Bitka!!!**
- 4) **Zmrzačenie** = ublížiť na zdraví.
- 5) **Rezať si žily.**
- 6) **Poškodzovať si zdravie** (fajčením, alkoholom, drogami, zlým obliekaním...).
- 7) **Nedodržiavať dopravné predpisy** (aby som neurobil nehodu).
- 8) Neposkytnúť povinnú starostlivosť chorým.
- 9) **Nenávisť a zloba** = vedú k túžbe ublížiť!
- 10) **Zvieratá môžem zabiť** (zabíjačka), **ale nesmiem ich týrať.**

Veľmi ťažké hriechy:

- I. **Potrat** = zabiť dieťa pred narodením. **Za to je trest exkomunikácie.**
- II. **Eutanáza** = utratiť starého človeka.
- III. **Antikoncepcia a umelé oplodnenie** (spôsobujú potrat).

11. VI. a IX. Božie prikázanie:

Nezosmiľníš!

Nepožiadáš manželku blížneho svojho!

Ochraňujú sviatosť manželstva (úctou k vlastnému telu:)

Hriechy:

- a) Pozerať neslušné filmy, obrázky...
- b) Mať neslušné reči a návrhy.
- c) **Rozvod** = pokus o ukončenie manželstva
- d) **Konkubinát** = dvaja žijú spolu v domácnosti mimo manželstva (ako druh a družka)
- e) **Manželstvo na úrade** (nie v kostole) = nie je to sviatosť.

12. VII. a X. Božie prikázanie:

Nepokradneš!

Nebudeš túžiť po majetku blížneho svojho!

- **O úcte k majetku** – máme ho nadobúdať poctivo (prácou, darom, výhrou a dedičstvom).

Hriechy:

- 1) **Krádež** = vezme cudziu vec
- 2) **Lúpež** = vezme cudziu vec + použije násilie
- 3) **Poškodiť / zničiť cudzí majetok**
- 4) **Podvod a nespravodlivosť** = obohatiť sa na úkor druhého
- 5) **Príživníctvo** = nepracuje a využíva druhých.
- 6) **Nevrátiť, čo som si požičal.**
- 7) **Sebeckosť a Lakomstvo** = nedopraje inému
- 8) **Chamtivosť** = nezriadenie po niečom túži
- 9) **Závisť** = smútok zo šťastia druhého

10) **Vykorisťovanie** = nevyplatiť spravodlivú mzdu zamestnancom (**DO NEBA VOLAJÚCI HRIECH!**)

Ked' sa vyspovedám, musím napraviť škodu, čo som spôsobil (vrátiť, vynahradiť ukradnutú, poškodenú vec. Nemusím sa priznať – ale škodu musím vynahradiť).

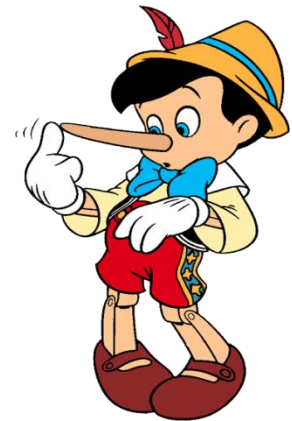
13. VIII. Prikázanie:

Nebudeš krivo svedčiť proti blížnemu svojmu.

Chráni právo na dobré meno a povesť.

Hriechy:

1. **Pretváрка** = iné hovorí, iné koná.
2. **Klamstvo** = hovorí nepravdu.
3. **Urážať iných** (vysmievať sa).
4. **Nezachovať tajomstvo.**
5. **Ohováranie** = bezdôvodne rozprávať o chybách iných.
6. **Osočovanie** = bezdôvodne rozprávať o chybách iných + nepravda (domýšľať si).

Ked' sa vyspovedám, musím odčiniť zlo, čo som spôsobil:

Ked' som **osočoval** = musím priznať, že som klamal.

Ked' som **ohováral** = musím o tom človeku povedať niečo dobré – aby sa nešírili klebety.

14. 5 Cirkevných prikázaní (pätoro)

- **Dopĺňajú a vysvetľujú Desatoro.**
- **Ustanovila ich Cirkev** – preto ich môže meniť (Desatoro meniť nemôže).

1. *V nedeľu a prikázaný sviatok sa zúčastniť na celej sv. omši.*

Vysvetľuje a dopĺňa 3. Božie prikázanie.

2. *Zachovať prikázané dni pokánia.*

Dni pokánia:

Každý piatok a popolcová streda (vtedy si pripomíname umučenie Pána Ježiša).

Popolcová streda a veľký piatok = prísny pôst.

(Nesmie sa jesť **mäso!!!** Najesť sa môžeme iba 3x za deň a z toho iba raz dosýta!)

Ostatné piatky (*zrieknem sa buď mäsa, alebo to nahradím: napr. zrieknem sa sladkostí, počítača, tabletu, mobilu; alebo sa pomodlím ruženec, budem čítať Sv. Písmo, urobím dobrý skutok*).

3. Aspoň raz v roku sa vyspovedať a vo veľkonočnom období prijať sviatosť oltáru.

Aspoň = najmenej (nie iba raz, ale MINIMÁLNE raz)!!!

Odporúča sa každý prvý piatok.

Správne: Mám ísť na spoveď **vždy, keď mám ťažký hriech!**

4. Uzatvárať manželstvo pred tvárou Cirkvi.

Vysvetľuje 6. a 9. Božie prikázanie.

5. Podporovať Cirkevné ustanovizne.

Ustanovizne = **inštitúcie v Cirkvi** (napr. farnosť; charita, Cirkevné školy...)

Ako podporovať:

- Zvonček, alebo dar
- Zbierky
- Pomoc (napr. brigády, účasť v spevokole, dobrovoľníctvo...)
- Modlitbou

Poznámka:

Je treba rozlišovať medzi hlavnými, Božími a Cirkevnými prikázaniami:

Ak sa opýtam napr. na **2. HLAVNÉ** prikázanie (Myslím tým: *Miluj blížneho ako seba samého*)!

Ak sa opýtam na **2. BOŽIE** prikázanie (Myslím na 2. Prikázanie z Desatora: *Nevezmeš meno Božie nadarmo*).

Ak sa opýtam na **2. CIRKEVNÉ** prikázanie (Myslím na 2. Prikázanie z Pätora: *Zachovať prikázané dni pokánia*).